

Generalitat de Catalunya
Escola d'Administració Pública
de Catalunya

COL·LEGI DE
SECRETARIS, INTERVENTORS I TRESORERS
D'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Codi ètic professional dels secretaris/àries, interventors/ores i tresorers/eres d'Administració local

Codi ètic professional dels secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local*

Introducció

Aquesta proposta de *Codi ètic* dóna resposta a un dels objectius que fixa el Pla d'acció del Consell General de Col·legis, aprovat per al període 2002-2006, i pretén establir unes normes de conducta cohesionadores que identifiquin el desenvolupament professional dels secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local davant les institucions i la societat en general.

El *Codi ètic* s'emmarca en la voluntat de canvi i d'excel·lència professional que, resumit amb el lema «Una sola professió. Una nova projecció. Una nova organització col·legial», concreta el compromís dels secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local de ser els professionals que facilitin de manera útil i eficaç l'acció dels governs locals i de la ciutadania al segle XXI, d'acord amb les regles de l'Estat de dret.

En un Estat democràtic la ciutadania té dret a una Administració local moderna, de qualitat i a un tracte personalitzat en els afers que l'afectin directament; per això, exigeix alts nivells d'optimització de la gestió en la producció de béns i la prestació de serveis públics, basats en criteris d'eficàcia, eficiència, economia, transparència en la presa de decisions i participació ciutadana.

Els secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local, conscients del paper que tenim en les organitzacions del sector públic local, no podem deixar de participar en aquest procés de modernització i millora de l'Administració i, per això, hem de facilitar l'apropament de la ciutadania a l'administració.

Pertànyer a un estat membre de la Unió Europea i a organitzacions internacionals com la UDITE (Union des Dirigeants Territoriaux de l'Europe) ens obliga que la nostra activitat professional es regeixi per principis ètics i de conducta que possibilitin el compliment dels preceptes reflectits en el Tractat d'Amsterdam, que preconitzen l'apropament esmentat entre l'Administració, el funcionariat i la ciutadania, de manera que les decisions s'adoptin de manera més oberta i com més a prop dels ciutadans millor.

Som conscients que l'ètica és una matèria d'opció personal que comporta fer allò que es considera correcte en el moment adient i que les actuals normes jurídiques no resolten tots

* Aprovat en la VI Assemblea General de Secretaris, Interventors i Tesorers d'Administració local, que va tenir lloc a Salamanca, del 12 al 14 de maig de 2005.

els aspectes de l'activitat professional dels secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local. Per això, considerem necessari un codi d'ètica que permeti aclarir situacions dubtoses i que pugui servir de referència en algunes actuacions, seguint el mateix exemple que altres col·lectius públics professionals nacionals i estrangers.

El *Codi ètic* proposat aposta de manera clara i decidida per un model d'actuació professional modern i homòleg al d'altres països europeus i recull els principis ètics i de conducta emanats del Codi de bona conducta administrativa, aprovat mitjançant Resolució de 6 de setembre de 2001 del Parlament Europeu; de les directrius de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), i de les experiències i declaracions d'organitzacions internacionals sobre autonomia local que van inspirar els principis ètics de la Declaració de Siena, aprovada en la Primera Conferència Mundial de l'Associació Internacional de Secretaris Generals, Chiefs Executive Officers i Directius Locals, que va tenir lloc a Siena (Itàlia) l'abril del 2002.

Els principis rectors del desenvolupament de les funcions dels secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local que se sotmeten a aprovació es fonamenten en:

Uns valors públics, professionals, ètics i democràtics, basats en el compromís diari de servei als interessos públics, encara que això comporti una renúncia a la promoció individual.

Una conducta professional que s'ha de regir pel compliment de valors ètics tradicionals d'actuació basats en la neutralitat política, la defensa dels valors democràtics, el servei a l'interès públic, la lleialtat, l'honestedat, l'honradesa, la imparcialitat, l'eficàcia, l'eficiència, la professionalitat, la dedicació, la justícia, la transparència, el compliment de la legalitat i el respecte als drets humans, a partir dels principis d'igualtat i no-discriminació, però alhora complementats per l'aplicació de nous valors ètics relatius a l'orientació a la ciutadania, la col·laboració, la informació, la resolució de conflictes, el diàleg, l'impuls dels processos innovadors, les noves tecnologies i el treball en equip, que facilitin l'apropament a la ciutadania i la modernització de l'Administració per adaptar-la a les noves demandes socials.

Davant el que s'ha exposat, se sotmeten a aprovació els següents principis rectors del *Codi ètic dels secretaris/àries, interventors/ores i tesorers/eres d'Administració local*:

Codi ètic

A. Principis ètics fonamentals

1. Defensa dels valors democràtics. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha de dur a terme les seves funcions sempre a partir dels principis de justícia, igualtat i no-discriminació. Les seves actuacions s'han de guiar per la promoció i la remoció d'obstacles que impedeixin el respecte als drets humans i les llibertats ciutadanes, amb la finalitat d'evitar discriminacions per raó de naixement, raça, sexe, religió, llengua, cultura, opinió o qualsevol altra circumstància personal i social.

2. Compliment de la legalitat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'actuar d'acord amb les lleis, els reglaments i les normes i instruccions que siguin aplicables al compliment dels seus deures i, en qualsevol cas, ha de romandre sempre fidel a l'esperit i al text de la Constitució espanyola, a la normativa autonòmica i europea i als principis de conducta d'aquest *Codi ètic*.

3. Servei a l'interès públic. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal no es pot comprometre amb paraules, actes o associacions que siguin contràries a l'interès públic, que desacreditin o tendeixin a frustrar les decisions polítiques o administratives adoptades pels òrgans de govern. Les seves actuacions s'han de fonamentar en decisions objectives encaminades a assolir la satisfacció dels interessos generals de la ciutadania al marge de posicions o interessos personals, familiars o clientelistes.

4. Jerarquia. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha de complir estrictament, imparcialment i eficaçment les obligacions pròpies del seu càrrec i també les ordres de qui tingui l'autoritat per donar-les i que es refereixin al servei que li ha estat encomanat. Si creu que les ordres rebudes el forcen a actuar de manera il·legal, impròpia o no ètica, o que van en contra d'aquest *Codi ètic* o poden originar una administració deficitària, pot sol·licitar la confirmació per escrit de l'ordre rebuda i també pot comunicar, per escrit, la raó de la seva divergència.

5. Professionalitat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal, en l'exercici de les seves funcions, ha de conèixer totes les activitats, els procediments i les disposicions legals o reglamentàries que afectin directament o indirectament la seva competència. Sens perjudici del deure d'informació d'interès públic, ha d'actuar sempre mantenint la cura deguda, la diligència professional, la reserva, el sigil i la discreció en relació amb les dades i els informes coneguts per raó del seu càrrec.

6. Lleialtat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'ajudar el govern legalment constituït a dur a terme les seves decisions amb la cura i la diligència professional degudes.

7. Neutralitat i imparcialitat. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal, en totes les seves actuacions, ha de demostrar la més estricta neutralitat i imparcialitat polítiques. En l'exercici del seu càrrec, no pot intervenir en benefici propi, ni en menyscapte d'interessos generals o de tercers.

8. Dedicació. L'exercici del lloc de treball de funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal és incompatible amb l'acompliment de qualsevol altre càrrec, professió o activitat que pugui posar en dubte la imparcialitat o la independència en l'exercici de les seves funcions i que pugui plantejar conflicte d'interessos.

9. Honestedat. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal no pot acceptar cap tracte de favor de persones físiques o jurídiques per raó del seu càrrec i s'ha de sotmetre a les mateixes condicions i exigències que la resta de la ciutadania en els negocis jurídics i en les operacions financeres i patrimonials que duguï a terme com a subjecte privat.

Així mateix, s'ha d'abstenir de dur a terme activitats o negocis que puguin comprometre l'objectivitat de l'Administració en la consecució dels objectius generals.

10. Transparència. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'actuar en l'exercici de les seves funcions o dels serveis encomanats amb la màxima transparència, i ha de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació i els procediments, sense més limitacions que les imposades per les lleis.

11. Economia, eficàcia i eficiència. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha de prestar els seus serveis d'acord amb els principis d'economia, eficàcia i eficiència, i vetllar per la consecució dels objectius de caràcter general del govern local.

12. Formació. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'actualitzar permanentment els seus coneixements amb la finalitat d'estar al dia de les noves disposicions legals, les innovacions tecnològiques i altres millores o canvis que afectin positivament l'acompliment de les seves funcions.

B. Principis d'ètica professional

1. Objectivitat i independència. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'exercir les seves funcions amb lleialtat i objectivitat, d'acord amb els principis d'independència, imparcialitat en el consell, informe o dictamen emès i equitat, prudència i discreció en les decisions adoptades, i ha de contribuir a evitar les que puguin lesionar els interessos generals i particulars de la ciutadania.

2. Integritat. El funcionari d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'actuar amb integritat en l'acompliment de les seves funcions, i proporcionar informació

veraç i contrastada. No ha d'acceptar regals, comissions ni altres presents de valor econòmic considerable que puguin influir en les actuacions derivades de les seves funcions.

3. Excel·lència i qualitat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'exercir les seves funcions anant més enllà del compliment mínim d'aquestes, esforçant-se a aconseguir l'excel·lència i el màxim rendiment en el seu treball.

4. Correcció. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal s'ha de comportar, en l'exercici de les seves funcions, amb correcció i cortesia envers les autoritats, el funcionariat i, especialment, amb la ciutadania. El seu comportament, en qualsevol situació, ha de respondre al manteniment dels valors de l'Administració a la qual serveix.

5. Proporcionalitat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha de vetllar per l'equilibri entre la complexitat de les decisions que ha d'adoptar i els fins perseguits, i s'ha d'abstenir d'optar per solucions desproporcionades, sobretot si restringeixen els drets de la ciutadania.

6. Innovació, iniciativa, creativitat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha de prendre la iniciativa i mantenir una actitud positiva i creativa davant les innovacions tecnològiques que facilitin l'exercici de la seva activitat professional, amb l'objectiu últim de simplificar i apropar les relacions entre ciutadania i Administració.

7. Orientació a la ciutadania. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal ha d'orientar les seves funcions i prestar els seus serveis basant-se en el servei a la ciutadania, fomentant el treball en equip i la transversalitat dels diferents serveis, amb l'objectiu que les relacions de la ciutadania amb l'Administració siguin com més clares, concises i fàcils millor, de manera que es potenciï la fidelitat i la confiança en l'Administració.

8. Informació. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal no ha de proporcionar informació errònia o falsa en l'exercici del seu càrrec. Tampoc no pot utilitzar la informació coneguda per raó de les seves funcions públiques ni en benefici propi ni per a la intermediació amb terceres persones físiques o jurídiques, i ha de garantir l'accés a la informació de la ciutadania sobre els serveis encomanats amb les úniques limitacions que estableixen les normes legals.

9. Austeritat. El funcionariat d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal està obligat a actuar amb austeritat en l'exercici de les seves funcions públiques i s'ha d'abstenir de fer ús impropï dels béns i serveis de l'Administració posats a la seva disposició per raó del seu càrrec.

Disposició final. L'organització col·legial ha de vetllar pel compliment d'aquests principis ètics.

Documentació consultada per a la redacció del *Codi ètic*

- Codis ètics i de conducta de diverses professions i institucions:
 - Codi de bona conducta administrativa de la Comissió Europea, 2000.
 - Codi de bona conducta administrativa del Tribunal de Comptes Europeu, 2000.
 - Codi de bona conducta administrativa del Banc Europeu d'Inversions en les seves relacions amb el públic, 2001.
 - Codi deontològic del Col·legi Oficial de Pilots de l'Aviació Comercial (COPAC), 2003.
 - Codi deontològic del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Madrid, 2003.
 - Codi d'ètica municipal de la ciutat de Rosario, Argentina, 1988.
 - Codi ètic elaborat per The Public Service of Canada, 2003.
 - Codi ètic de la United Nations Association of Georgia.
 - Codi ètic del Col·legi Professional de Fisioterapeutes d'Andalusia, 2001.
- Declaració de Siena, aprovada per la Conferència Mundial de l'Associació Internacional de Secretaris Generals, Chiefs Executives Officers i Directius Locals, que va tenir lloc a Siena (Itàlia) l'abril del 2002, i aprovada pel Consell de Col·legis de Secretaris, Interventors i Tresorers de Catalunya a l'Assemblea General de la Seu d'Urgell (Lleida), l'octubre del 2002.
- Ordre de 3 de març de 2005, per la qual s'aprova el Codi de bon govern dels membres del Govern i dels alts càrrecs de l'Administració general de l'Estat (BOE de 7 de març de 2005).
- Pla d'actuació col·legial del Consell General de SITAL per als anys 2002-2006.
- Resolució de 6 de setembre de 2001, del Parlament Europeu, per la qual s'aprova el Codi de bona conducta administrativa.
- Tractat d'Amsterdam de 2 d'octubre de 1997, ratificat per Espanya mitjançant la LO 9/1998, de 16 de desembre.
- Brugué, Joaquim. «Ètica i valors per a millorar i transformar l'Administració pública». Direcció General de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya, març de 2005.
- Cerrada, Salvador «Síntesi per a l'elaboració d'una proposta de codi ètic per als SITAL», març de 2005.
- Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autònoms i Locals. «Ètica pública i el nivell local. Paquet d'iniciatives model». Document núm. 22, juny de 2001.
- OCDE. «L'ètica en el servei públic». Diputació de Barcelona i Escola d'Administració Pública de Catalunya, Barcelona, 1988.
- OCDE. «Augmentar la confiança del públic: Mesures d'ètica en els països de l'OCDE». Nota pública núm. 7, setembre de 2000.
- Termes, Ferran. El codi d'ètica. Normes bàsiques per al seu disseny a l'Administració pública». Gestió 2000 i ACCID, Barcelona 2005.

Generalitat de Catalunya
**Escola d'Administració Pública
de Catalunya**

COL·LEGI DE
SECRETARIS, INTERVENTORS I TRESORERS
D'ADMINISTRACIÓ LOCAL